

TILAK MAHARASHTRAVIDYAPEETH, PUNE

M.A. YOGA

EXAMINATION : MAY 2022

SEMESTER - I

Sub. : Shrimad Bhagwad Gita (102)

Date: 19/05/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 Multiple choice questions. (10)

1. Which of the following is not a sense organ -
a) None
b) Ears
c) Eyes
d) Legs
2. Which chapter in Bhagwat Geeta is known as Bhaktiyoga.
a) Fifth
b) Twelfth
c) Thirteenth
d) Fifteenth
3. What should be the goal of human life according to Bhagwat Geeta.
a) To give up the fruit of Karma
b) To do charity
c) To Surrender the supreme God
d) To achieve Salvation
4. What is the ideal meaning of Karmayoga -
a) To renounce
b) To perform duties without expecting the fruits
c) To remember the God while performing duties.
d) Not performing the duties.
5. In which canto of Mahabarata Bhagwat Geeta is referred -
a) Anushashan Parva
b) Shanti Parva
c) Vana Parva
d) Bheeshma Parva
6. Among the following chapters which chapter is considered as summary of Bhagwat Geeta -
a) Karmayoga
b) Bhaktiyoga
c) Gyanayoga
d) Sankhya Yoga
7. What is the ideal meaning of controlling the senses -
a) Dhyana (Meditation)
b) Dharana (One Pointedness)
c) Samadhi (Entrancement)
d) Pratyahar (Withdrawal of senses)
8. According to Bhagwat Geeta how many ways are there to achieve the supreme state
a) 3
b) 4
c) 6
d) 18
9. Among the following, body is made up of which layer -
a) Pranamaya Kosha
b) Annamaya Kosha
c) Vignyanamaya Kosh
d) Anandamaya Kosh
10. How many principles are mentioned in Sankhya yoga -
a) 23
b) 24
c) 25
d) 36

Q. 2 Short Answer questions (Any Four) (20)

1. Bhaktiyoga & its types.
2. Define the term 'Action without its motive'.
3. Significance of Bhagwat Geeta with 1 example.
4. Composition period of Bhagwat Geeta & its objective.
5. Write in brief about 'Samatvam yoga ucchate'

Q.3 Long answer question (Any two)

(30)

1. Define the term 'Stitha Pradnya' (A person of steady wisdom), its manifestations and the purpose behind its advice.
2. What is the meaning of Yoga? Explain the importance of Yoga Sadhana & describe the signs of ideal yogi.
3. What is Dhyana yoga? How many steps are there to practice Dhyana & how to achieve the state of oneness

विषय:- श्रीमत् भगवत् गीता (१०२)

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१. योग्य पर्याय निवडा

(१०)

१. यापैकी कोणते ज्ञानेंद्रिय नाही-
अ) नासिका
क) नेत्र
ब) कर्ण
ड) पाद
२. भक्तियोग हा गीतेतील कितवा अध्याय आहे-
अ) पाचवा
क) तेरावा
ब) बारावा
ड) पंधरावा
३. भगवद्गीतेनुसार मनुष्य जीवनाचे परम ध्येय काय आहे-
अ) कर्मफळाचा त्याग करणे
क) भगवंतांची संपूर्ण शरणागती घेणे
ब) दानधर्म करणे
ड) मोक्षप्राप्ती
४. कर्मयोगाचा वास्तविक अर्थ काय आहे-
अ) संन्यास घेणे
क) कर्म करताना भगवंताचे स्मरण करणे
ब) कर्मफळाची अपेक्षा न करणे व कर्तव्य उत्तम करणे.
ड) कर्म न करणे
५. भगवद्गीता ही महाभारताच्या कोणत्या पर्वात येते.
अ) अनुशासन पर्व
क) वनपर्व
ब) शांतीपर्व
ड) भीष्मपर्व
६. खालील अध्यायांपैकी कोणत्या अध्यायात गीतेचे सार सांगितलेले आहे-
अ) कर्मयोग
क) ज्ञानयोग
ब) भक्तियोग
ड) सांख्ययोग
७. इंद्रिय निग्रह याचा अर्थ काय आहे-
अ) ध्यान
क) समाधी
ब) धारणा
ड) प्रत्याहार
८. भगवंताच्याकडे जाण्याचे प्रमुख किती मार्ग आहे गीतेनुसार-
अ) ३
क) ६
ब) ४
ड) १८
९. शरीरावर कोणत्या कोशाचे आवरण आहे-
अ) प्राणमय कोश
क) ज्ञानमय कोश
ब) अन्नमय कोश
ड) आनंदमय कोश
१०. सांख्ययोगात किती तत्वांचे वर्णन केले गेले आहे-
अ) २३
क) २५
ब) २४
ड) ३६

प्र.२. टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

(२०)

१. भक्तियोगाची व्याख्या स्पष्ट करा व त्याचे प्रकार लिहा.
२. निष्काम कर्मयोगाची व्याख्या स्पष्ट करा.
३. गीतेचे महत्व सांगा व एखादे उदाहरण द्या.
४. गीतेच्या रचनेचा काळ कोणता व गीतेचा उद्देश्य सांगा.
५. 'समत्वं योग उच्चते' या बद्दल संक्षिप्त वर्णन करा.

प्र.३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(३०)

- १) स्थितप्रज्ञाची व्याख्या स्पष्ट करा, त्याची लक्षणे सांगा व ते सांगण्याचा उद्देश्य काय ते लिहा.
- २) योग या शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करा, योग साधनेचे महत्व लिहा व आदर्श योग्याची लक्षणे सांगा.
- ३) ध्यानयोग म्हणजे काय? ध्याय योगात किती पायऱ्या आहेत, ध्यानयोग कसा साधावा ते लिहा.
